

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

12 травня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 70/вс-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Козлова А.Г., Макарчука М.А., Мішина М.І.,

розглянувши питання про проведення співбесіди за результатами дослідження досьє кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у межах процедури конкурсу, оголошеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 07 листопада 2016 року,

встановила:

Рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Земляна Галина Володимирівна 01 грудня 2016 року звернулась до Комісії із заявою про проведення стосовно неї кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

Комісією 05 грудня 2016 року прийнято рішення № 19/вс-16 про допуск, зокрема, Земляної Г.В. до участі у конкурсі на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема Земляної Г.В.

Комісією 10 лютого 2017 року прийнято рішення, зокрема, про допуск Земляної Г.В. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Згідно з частиною другою статті 127 Конституції України на посаду судді може бути призначений громадянин України, не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ять років, є компетентним, добросовісним та володіє державною мовою. Законом можуть бути передбачені додаткові вимоги для призначення на посаду судді.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 38 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) суддею Верховного Суду може бути особа, яка відповідає вимогам до кандидатів на посаду судді, за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердила здатність здійснювати правосуддя у Верховному Суді, а також має стаж роботи на посаді судді не менше десяти років.

Відповідно до частини другої та пункту 4 частини п'ятої статті 81 Закону на посаду судді Верховного Суду за спеціальною процедурою може бути призначена особа, яка відповідає вимогам до кандидатів на посаду судді, за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердила здатність здійснювати правосуддя у Верховному Суді, а також відповідає одній із вимог, визначених частиною першою статті 38 Закону.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України за результатами кваліфікаційного оцінювання кандидата на посаду судді Верховного Суду ухвалює рішення про підтвердження або не підтвердження здатності такого кандидата здійснювати правосуддя у відповідному суді та визначає його рейтинг для участі у конкурсі.

Заслухавши кандидата на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Земляну Г.В., уповноваженого представника Громадської ради доброчесності Чижик Г.В., вивчивши матеріали досьє кандидата, колегія Комісії встановила, що Земляна Г.В. з 1998 року працювала суддею Ялтинського міського суду Автономної Республіки Крим, з 2009 року - суддею Київського апеляційного адміністративного суду.

За зазначеними критеріями кандидат відповідає кваліфікаційним вимогам до судді Верховного Суду.

Згідно з частиною першою статті 85 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи: 1) складення іспиту; 2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Рішення про черговість етапів проведення кваліфікаційного оцінювання ухвалює Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

Пункт 1 глави 1 Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі - Положення), визначає критерії кваліфікаційного оцінювання, якими є компетентність, професійна етика, доброчесність.

Згідно з пунктом 1 глави 6 Положення встановлення відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання.

Колегією Комісії встановлено, що за результатами анонімного письмового тестування кандидат набрала 76,5 бала, за результатами виконаного 21 лютого 2017 року практичного завдання - 71,5 бала та пройшла тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей.

Встановлюючи відповідність Земляної Г.В. як кандидата на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду критеріям професійної етики та доброчесності, колегія Комісії виходить, зокрема, із вимог Кодексу

суддівської етики.

Так, у статтях 1-3, 18-19 зазначеного кодексу встановлено вимоги щодо поведінки судді під час здійснення правосуддя та поза професійною діяльністю. Зокрема, суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Суддя має уникати будь-якого незаконного впливу на його діяльність, пов'язану зі здійсненням правосуддя, та бути незалежним від своїх колег у процесі прийняття рішень. Він не має права використовувати своє посадове становище в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб та не повинен дозволяти цього іншим.

Суддя має докладати всіх зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, його поведінка була бездоганною.

Суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.

Суддя повинен враховувати, що сімейні, соціальні взаємовідносини чи будь-які інші стосунки та втручання з боку органів державної влади не мають впливати на поведінку судді чи ухвалення судових рішень.

Відповідно до Роз'яснень Кодексу суддівської етики, затверджених рішенням Ради суддів України № 1 від 04 лютого 2016 року, дотримання високих стандартів поведінки означає, що суддя повинен добровільно і свідомо відстоювати доброчесність та незалежність судової влади, що, своєю чергою, зумовлює обов'язок сумлінно, чесно і кваліфіковано виконувати призначення носія судової влади. Він також добровільно приймає на себе обмеження, пов'язані з виконанням ним своїх професійних обов'язків, які унеможливають створення умов, що викликать сумніви у доброчесності поведінки судді та його безсторонності, незалежності і об'єктивності.

За загальним правилом суддівської етики суддя повинен бути прикладом законослухняності, завжди поводитися так, аби зміцнювати віру громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду, докладати всіх зусиль, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, його поведінка була бездоганною.

Поняттю «законослухняна людина» відповідає таке визначення: це людина, яка здатна (спроможна) шанобливо ставитись до існуючих рішень, настанов, законів, дотримуватись їх, визнавати і шанувати суспільні авторитети, виконувати свої громадські, суспільні обов'язки.

Суддя повинен уникати порушень етики та всього того, що виглядає як порушення етики в усіх видах його діяльності - як у професійній, так і в приватній. Бездоганна поведінка судді означає уникнення порушень норм етики та недопущення створення враження їх порушення як під час виконання професійних обов'язків, так і в особистому житті.

Враження порушення норм етики створюється, коли розважливі особи, яким стали відомі всі відповідні обставини, розкриті в ході резонансного їх з'ясування, можуть дійти висновку, що чесність, добросовісність, неупередженість,

урівноваженість та професійна придатність судді поставлені під сумнів.

Суддя зобов'язаний встановлювати для себе, додержуватися і змушувати додержуватися всіх інших осіб зі свого оточення бездоганних правил поведінки, підтримуючи і утверджуючи на власному прикладі доброчесність у судовій владі. Він має докладати всіх зусиль до того, щоб його поведінка була бездоганною. При цьому термін «докладати всіх зусиль» вживається в розумінні того, що кожен суддя повинен особисто застосувати всіх можливих заходів для демонстрації особистого етичного виховання та високоморальної, інтелігентної поведінки в будь-якій ситуації як під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій діяльності.

Доброчесна поведінка судді має стосуватися всіх сфер його життя, зокрема і матеріальної (майнової) сфери. Йдеться про добросовісну поведінку судді в реалізації обов'язку бути обізнаним про свої майнові інтереси та здійснення активних дій щодо вжиття розумних (адекватних) заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї та близьких осіб, виявляючи повагу до законів і лояльність до публічних фінансових інтересів держави.

Під час вивчення матеріалів досьє Земляної Г.В., зокрема висновку Громадської ради доброчесності від 03 травня 2017 року про невідповідність кандидата критеріям доброчесності та професійної етики, встановлено таке.

У розпорядженні Комісії наявні декларація родинних зв'язків, декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2012-2015 роки та декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2016 рік. Згідно з пунктом 11 частини четвертої статті 85 Закону суддівське досьє має містити інформацію про відповідність витрат і майна судді та членів його сім'ї, а також близьких осіб задекларованим доходам, зокрема копії відповідних декларацій, поданих суддею відповідно до законодавства у сфері запобігання корупції.

Проаналізувавши відомості про кандидата, зіставивши їх з інформацією, одержаною з Національного агентства з питань запобігання корупції та Національного антикорупційного бюро України, Комісія виявила, що протягом 2011-2017 років мати кандидата набула у власність значну кількість об'єктів нерухомого та рухомого майна. Зазначені факти також наведені у висновку Громадської ради доброчесності.

У ході співбесіди Земляна Г.В. не заперечувала набуття її матір'ю у власність нерухомого та рухомого майна, а також видачу їй від імені матері довіреностей на купівлю автомобіля, здавання в оренду квартири, купівлю квартири або житлового будинку, або його частки та прилеглої земельної ділянки, або її частки. Кандидат стверджувала, що все це майно набуто її матір'ю на доходи, одержані нею як фізичною особою-підприємцем в результаті зайняття з 2001 року підприємницькою діяльністю (роздрібна торгівля на ринках, код КВЕД 52.62.2). Кандидат стверджувала, що її мати займалася підприємницькою діяльністю до початку окупації Автономної Республіки Крим і продовжувала б її досі, якби окупація території АРК Російською Федерацією не відбулася. Проте, як встановлено Комісією, підприємницьку діяльність матір кандидата припинила ще 27 квітня 2005 року, що підтверджується записом про державну реєстрацію відповідної дії за № 21460060002000918, інформація про який міститься в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Таким чином, не розглядаючи

окремо питання достатності доходів від обраного виду підприємницької діяльності, Комісія констатує, що востаннє доходи від цієї діяльності могли бути одержані у квітні 2005 року, тобто більше 12 років тому і щонайменше за 6 років до початку придбання названого майна, а отже, кандидатом у ході співбесіди було повідомлено неправдиві відомості.

Відповідаючи на запитання щодо наявності документів, зокрема податкової звітності, які могли б підтвердити достовірність доходів матері під час зайняття підприємницькою діяльністю і їх достатність для придбання нерухомого та рухомого майна, кандидат повідомила, що з цих документів, частину яких з невідомих причин було знищено матір'ю, залишилася лише книга обліку доходів, відомості за якою кандидатом не перевірялися. Названий документ, як і будь-які інші, що могли б підтвердити розмір доходів матері кандидата від зайняття підприємницькою діяльністю, Комісії надано не було. Водночас відсутні й відомості про інші законні джерела власних доходів, за які мати кандидата дійсно могла б самостійно набути зазначене нерухоме і рухоме майно.

Оцінивши в сукупності наведені обставини, що також підтверджуються інформацією, наданою НАБУ, Комісія в межах і з метою проведення конкурсу на зайняття посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду вважає, що кандидатом не підтверджено наявності у її матері достатніх доходів для придбання зазначеного нерухомого і рухомого майна. Комісія враховує при прийнятті рішення це, а також відсутність у матері кандидата інших близьких родичів, які могли б надати достатні для придбання кошти із законних джерел, недостатність сукупних доходів кандидата та її матері для придбання зазначеного нерухомого і рухомого майна, повідомлення кандидатом під час співбесіди неправдивих відомостей. З цих підстав Комісія доходить висновку, що придбання, здійснені близькою особою кандидата, а також відповідність витрат кандидата та її близької особи їхнім доходам не знайшли підтвердження законності джерел походження цього майна. Комісія відзначає, що такі обставини можуть негативно вплинути на суспільну довіру до судової влади у разі призначення кандидата суддею Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Пунктом 10 частини сьомої статті 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено обов'язок судді підтверджувати законність джерела походження майна у зв'язку з проходженням кваліфікаційного оцінювання, який кандидатом не виконано, а тому Комісія доходить висновку про невідповідність Земляної Г.В. критеріям професійної етики та доброчесності, оцінивши їх у 0 балів.

Відповідно до пункту 4 глави 6 розділу II Положення рішення про підтвердження здатності здійснювати правосуддя суддею (кандидатом на посаду судді) у відповідному суді ухвалюється у разі отримання ним мінімально допустимих і більших балів за результатами іспиту та оцінювання критеріїв особистої і соціальної компетентності, а також бала, більшого за 0, за результатами оцінювання критерію професійної етики чи критерію доброчесності.

Дослідивши досьє, заслухавши доповідача, уповноваженого представника Громадської ради доброчесності та кандидата Земляну Г.В., взявши до уваги висновок Громадської ради доброчесності про невідповідність кандидата на посаду судді критеріям професійної етики та доброчесності, врахувавши, що за результатами оцінювання цих критеріїв кандидат набрала 0 балів, Комісія дійшла висновку, що

кандидат не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Положенням, Комісія

вирішила:

визнати Землянну Галину Володимирівну такою, що не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

А.Г. Козлов

М.А. Макарчук

М.І. Мішин